

Kongelige propositioner og meddelelser

fremSAT

for fem og sekstiende ordentlige Storting i 1916

Første del c,

indeholdende

st. prp. nr. 1, hovedpost IX A, fremSAT for

Stortinget

ADSI-FINNMARK FYLKESBIBLIOTEK
VADSØ

Kristiania

Trykt i flere boktrykkerier

St. prp. nr. 1. Hovedpost IX A.

Kap. 6. Tit. 1—9.

Om bevilgning til veivæsenet

fra 1ste juli 1916 til 30te juni 1917.

(1916)

bidrag til Tromsø amts veikasse. Det man herved gaar ut fra at amtet selv dekkes det tredobbelte beløp.

Med hensyn til veianlægget Grov-Salrvand bemerkes, at departementet efter omstændighetene finder at kunne anbefale, at denne vei klassificeres som hovedvei, hvor- på man til anlegggets paabegyndelse i kom- mende termin vil anbefale opført den av vei- direktøren subsidiært foreslaaede bevilgning kr. 8000,00 mot bidrag 1/2 m. v.

Som nærmere omhandlet i veibudget- propositionen for indeværende termin (side 93) er dette anlag allerede paabegyndt med mid- deler som forskudsvis er utredet av distriktet, og Ibbestad herredstyre har stillet til dispo- sisjon kr. 12 000,00 for at faa planert de mest fremkommelige partier.

Departementet gaar ut fra, at det saale- des endte beløp vil gaa til fradrag i det til anlegget forutsatte distriktsbidrag.

Idet man videre vil anbefale bevilget det veidirektøren opførte beløp kr. 532,50 til forbygningsarbeider i Nord- liva herred, gaar man ut fra, at be- løpet blir at godtgjøre distriktet, saaledes at bidrag til de to av veidirektøren nævnte bygningsarbeider ikke blir større end en tredjedel av hvad der i sin tid blev krævet for arbeider, som statens veivæsen tidligere har gjort i Nordreisa.

For Finmarkens amt er veidirektørens stilling saalydende:

For indeværende termin er bevilget kr. 100 000 brutto og kr. 106 130,00 netto.

Amten bemerker i forelægget for 1915, at man faar haabe, at naar økonomiske stilling tillater det, vil Fin- markens faa sit berettigede krav paa betydelig bevilgninger inøskomet.

Amten av amtstinget vedtagne komiteind- stillinger blev utalt følgende:

Amten opfører iaa i overensstem- melse med amtsingeniørens forelæg, men til- ligger forholdene gjør det mulig at

faa veibudgettet forøket, vil man paa det mest indtregende henstille til statsmyndighetene at ta hensyn til at Finmarken har saa meget igjen av sin veibygning, at dersom ikke ut- viklingen i distriktet skal stanse, maa vei- bygningen fremmes betydelig hurtigere.

I veidirektørens principale budgetforslag er opført kr. 141 000,00 brutto og kr. 127 200,00 netto og i det subsidiære forslag henholdsvis kr. 120 000,00 og kr. 108 300,00.

IV b.

Fiskeværvei i Tanen herred.

Mehavn.

(Kartskisse i veibudgetprp. 1913).

Til dette anlag er bevilget kr. 33 200,00, hvilket beløp utgjør overslagssummen for hovedlinjen.

Hvad angaar den i forrige veibudget- proposition omhandlede arm til Veviken be- merkes, at grundavstaaelsesspørsmålet frem- deles ikke er bragt i orden for den over handelsmand N. Øwres eiendom førende stræk- ning.

Ved forelægget for amtstinget 1915 fore- slog amtsingeniøren opført paa budgettet 1916 —1917 kr. 6 800,00 (overslagssummen for armen til Veviken). Amtsingeniøren uttalte, at hvis grundavstaaelsesspørsmålet ikke bringes i orden, indtil anlegget forøvrig er omtrent færdig, saa bør armen forbindes med hoved- linjen ved en linje forbi Rockman.

Veidirektøren fandt for sit vedkommende — av hensyn til de ovenfor Øwres eiendom liggende bortbyggslede statsgrunde — frem- deles at burde fraraade, at armen oparbeides efter en anden linje end den i planen forut- satte.

Amtstinget 1915 fattet imidlertid følgende enstemmige beslutning:

Med hensyn til veianlægget i Mehavn finder amtstinget at armen til Veviken bør oparbeides efter den angivne linje forbi Rock- man, forsaavidt grundavstaaelsesspørsmålet ikke tidnok bringes i orden for den oprinde- lig forutsatte linje (over handelsmand Øwres eiendom).

Det bemerkes, at arbeidet paa veianlæg- get i Mehavn indtil videre er indstillet paa grund av en ondartet tyfuspestidemi.

Under disse omstændigheter finder vei- direktøren fremdeles at armen til Veviken helst bør utstaa.

V.

Tana fjord—Varangerfjord—Bussesund (Vardo) med arm til Store Ekkere.

Kiberg—Bussesund.

(Kartskisse i veibudgetprp. 1901—1902).

Bevilget	kr. 89 000,00
Overslagssum	« 95 000,00
Resterer	« 6 000,00,

hvilket beløp veidirektøren tillater sig at fore- slaa opført.

Hammerfest—Kvalsund.

Hammerfest—Akkerfjord.

(Kartskisse i veibudgetprp. 1915).

Bevilget	kr. 25 000,00
Overslagssum	« 145 000,00
Resterer	« 120 000,00

Herav foreslaaes opført 60 000,00

Amtstinget 1915 vedtok det forutsatte distriktsbidrag 1/10 m. v. (kfr. skematisk ved- tagelse av 12te april 1915).

Lebesby herred.

Kjøllefjord, fiskeværvei.

(Kartskisse i veibudgetprp. 1915).

Bevilget	kr. 15 000,00
Overslagssum	« 44 000,00
Resterer	« 29 000,00

hvilket beløp foreslaaes opført.

Ved dette veianlag er for indeværende termin tillatt anvendt kr. 25 000,00 utover be- vilgningen paa grund av forholdene i Mehavn. Denne disposition er foretat baade av hensyn til arbeidsstokkens beskæftigelse og til en økonomisk arbeidsdrift. Refusion skal ske av den for kommende termin foreslaaede rest- bevilgning.

VI.

Veier i Sydvaranger herred.

Sandnes—Næverskrubbugt.

(Kartskisse i veibudgetprp. 1916).

I aarene 1869—1876 blev der bl. a. op- arbeidet følgende veier i Sydvaranger herred (kfr. veiv hist. I bd. side 525—526):

1. Fra Svanvik ved Coalbmejavre til søndre bund av Langfjordvandet ved gaarden Strand.

2. Fra Langfjordvandets nordre ende over Langfjordeidet til Langfjorden.
3. Fra Sandnes paa Langfjordens østside forbi Kirkenesvand til Elvenes og med sidelinje fra nævnte vand til Kirkenes.
4. Fra Elvenes til Jærfjord Ved Elvenes er der færge over Pasvikelven for færde- selen til og fra Kirkenes.

Som meddelt i Veivæsenets historie II bind, side 497 blev der i aarene 1903—1905 oparbeidet følgende veier:

1. Fra Eidet (ved den ældre vei litt nord for Svanvik) langs Coalbmejavre til Furumo.
 2. Fra Ryengen paa Svanvik—Strandveien forbi Bjørnevand til Næverskrubbugt.
- Ved veisakernes behandling av Stortinget 1903—1904 (se forh. side 1980—1981) hen- stillet repræsentanten Fosnæs til administra- tionen snaest mulig at faa undersøkt og plan- lagt en fortsættelse av forannævnte anlag fra Næverskrubbugt til Rundvandet paa veien mellem Elvenes og Kirkenes.
- Spørsmålet blev omhandlet i veibudget- prp. 1904—1905, side 107. Veidirektøren ut- talte her, at man maatte se tiden an i paa- vente av forholdenes utvikling baade med hen- syn til kolonisationsarbeidet og til de Anker- ske grubeforetagender i Sydvaranger.

Veidirektøren sluttet sig forøvrig i det væsentlige til avdelingsingeniør Barth, der an- tok at en hovedveiforbindelse mellem kolonist- strøket og Kirkenes i tilfælde ikke burde føres langs Pasvik, men derimot føres over mot Langfjordvasdraget og videre utover langs dette til gammel vei ved Sandnes.

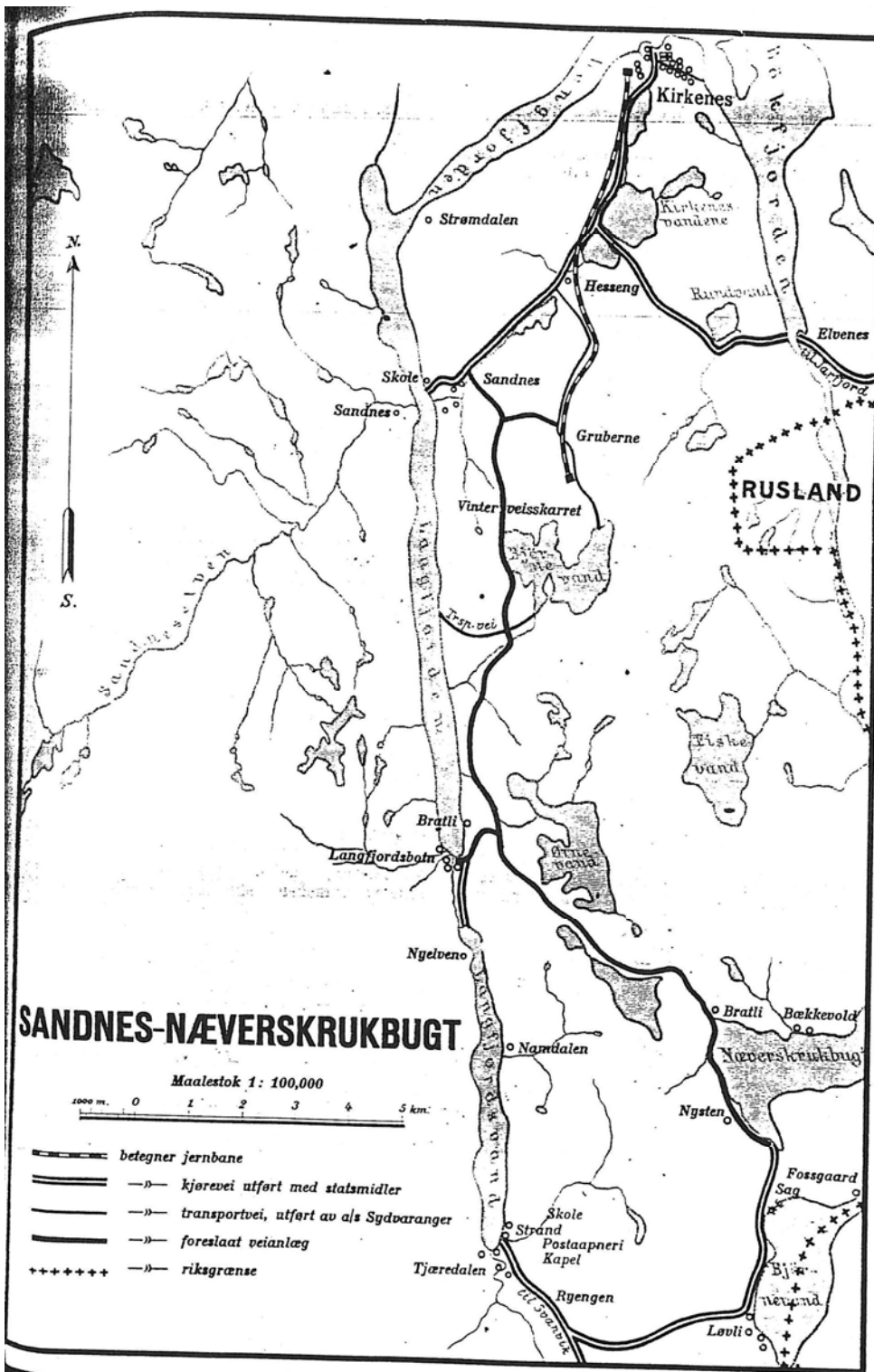
Amtstinget 1906 nævnte blandt anlag, som burde undersøkes: Næverskrubbugt—Langfjordbunden—Sandnes; kfr. amtstingsfor- handlingerne 1908 sak nr. 52, side 2.

Stortinget 1909 bevilget av Finmarkens skogfonds midler kr. 1 000,00 til undersøkelse av billige fremkomstveier i enkelte dele av Finmarkens amt.

Landbruksdepartementet anbefalte under- søkt bl. a. en vei mellem Grubelyen eller veien til Kirkenes og den allerede oparbe- dede vei syd for Næverskrubbugt. Nævnte departement anførte bl. a.:

Denne vei vil især nord for nævnte bugt av Pasvikvasdraget nærmest faa karakteren av en forbindelsesvei, efter hvilken de oven- for ved dette vasdrag bosatte folk kunne gaves en mere sikker forbindelse med Kirkenes og sjøen, end den nu benyttede Langfjordlinje — avbrutt som den er ved vandvei paa 2 stræk- ninger — kan byde.

Avdelingsingeniør Rod indsendte under 10de april 1911 resultatet av de anstillede undersøkelser, hvorefter han foreslaar følgende anlag:

1. Sandnes—Bratlibøiden—Næverskrubbugt.	19 530 m.	kr. 149 000,00
2. Arm til gruberne	1 410 «	« 5 600,00
3. Arm til Langfjordbunden	1 060 «	« 5 400,00
Ialt		22 000 m., kr. 160 000,00

I skrivelse av 20de mai 1911 til det kgl. departement har veidirektøren i det væsentlige tiltraadt planen for anlægget (kfr. veidirektørens skrivelse av 2den september s. a. til departementet).

I forelægget for amtstinget 1911 foreslog amtmanden opført kr. 20 000,00 til paabegyndelse av veien Kirkenes—Pasvikdalen, men amtstinget fandt at man fortrinsvis burde søke større bevilgninger til de igangværende anlæg.

Veidirektøren omhandlede saken i forelægget for amtstinget 1912 (kfr. sak nr. 42, side 18—19).

Amtstinget 1914 opførte anlægget Sandnes—Næverskrubbugt som nr. 1 blandt veianlæg i Østfinmarken, som skulde staa for tur efter de igangværende anlæg.

Ved forelægget for amtstinget 1915 foreslog amtsingeniøren anlægget optat til paabegyndelse paa budgettet 1916—1917 mot distriktsbidrag $\frac{1}{10}$ m. v.

Av bidraget forutsatte han, at Sydvaranger herred overtar en halvdel, altsaa $\frac{1}{20}$ foruten grund m. v. Den anden tyvendel antok han vilde bli ydet av A/S Sydvaranger, fordi selskapet vil ha en ganske betydelig fordel av denne vei.

Veidirektøren sluttet sig til amtsingeniørens forslag med hensyn til distriktsbidraget.

I forelægget blev det antydnet for kommende termin at vælge mellem opførelse av heromhandlede anlæg eller nedenfor nævnte anlæg Storbugt—Kobhullet.

Amtstinget optok imidlertid anlægget Sandnes—Næverskrubbugt og vedtok det forutsatte distriktsbidrag $\frac{1}{10}$ m. v.

Til anlæggets paabegyndelse tillater veidirektøren sig at foreslaa opført principalt kr. 46 000,00 og subsidiært kr. 25 000,00.

IV a
Kjelvik herred.

Honningsvaag—Nordmandset.

(Kartskisse i veibudgetprp. 1913).

Bevilget kr. 70 000,00
 der utgjør den for anlægget opgivne overslagssum.

Det er bragt paa baane at oparbeide en

sidearm til dette anlæg, nemlig en vei fra Storbugt til Kobhullet.

Kjelvik herredsstyre besluttet, under 28de november 1914 at vedta som bidrag $\frac{1}{10}$ m. v. til nævnte arm.

I skrivelse av 25de januar 1915 til amtmanden uttalte ordføreren følgende:

«Paa strækningen fra Storbugt til Kobhullet er i de sidste 5 aar opført ialt 11 større og mindre etableringer for indkjøb av fisk.

7 av disse eies av indensognsboende folk, 4 av folk bosat utenfor. Kun et av disse etableringer drives aaret rundt, de øvrige kun i vaartiden.

I Kobhullet bor aaret rundt 2 familier og dertil endel fiskere. Naar flere av ovennævnte etableringer ikke drives uten om vaaren, da er det fordi disse landværts er saa aldeles avskaaret fra Storbugt og Honningsvaag. Sjøværts er der jo ikke langt mellem stederne, men derimot saa meget mere skarpt. Naar søndenvinden blaeser ind fjorden er det til de fleste tider umulig at komme frem for smaabaater. Ja det har hendt at det endog har været umulig for større motorbaater.

Like før jul f. a. var det paa et hængende haar, at ikke flere mennesker hadde sat livet til.

De blev i sidste øieblik reddet av motorbaat fra Storbugt.

Paa grund av den stadige tilflytning fra andre kommuner gaar folketallet hurtig frem. Der klages sterkt over husnøden.

I Honningsvaag vil i nær fremtid alle byggetomter være optat.

Det er da naturligt at al den statsgrund, der findes rundt Storbugt og Kobhullet vil finde mange libhabere, men saa uveisomt som terrænget endnu er, kvier folk sig for at bosette sig der.

I henhold til ovenanførte tillater man sig at andra om, at der blir bygget vei fra Storbugt—Nordmandsetveien til Kobhullet like efter at det igangværende veiarbeide er utført.

Ved veisakernes foreleggelse for amtstinget 1915 uttalte amtsingeniøren, at hvis det efter foretat undersøkelse findes rimelig at bygge heromhandlede arm, bør den medtages paa budgettet 1916—1917 for at oparbeides, mens man har redskap og barakker paa stedet.

Under henvisning til hvad der er anført foran under veianlægget Sandnes—Næverskrubbugt oplyses, at amtstinget 1915 fattet følgende beslutning:

Amtstinget fastholder sin beslutning av ifjor angaaende rekkefølgen av de veianlæg som bør optages efter de nu igangværende.

Men man kan anbefale, at anlægget

Storbugt—Kobhullet blir utført straks under forutsætning av at det kan bli utført ved forøkelse av amtets samlede bevilgningssum.

Som bidrag blev vedtatt $\frac{1}{10}$ m. v.

Amtsingeniøren har i skrivelse av 21de september 1915 meddelt, at veien vil faa en lengde av 2310 m. Med 4 m. kjørebredde og forøvrig utstyrt som den tilstøtende vei fra Honningsvaag til Nordmandset antages anlegget at ville koste kr. 50 000,00. En tarvelig utstyrt vei med kun 3 m. kjørebredde antages at koste kr. 30 000,00. Amtssingeniøren finder at dette anlegg bør utstaa og oparbeides som særskilt anlegg ved en senere anledning.

Veidirektøren slutter sig efter omstendighetene til amtsingeniørens opfatning.

Departementet har fra veidirektøren mottatt en skrivelse, datert 14de december 1915, hvorved er avgitt indberetning om, at der til veianlegget, Honningsvaag—Nordmandset vil utkræves et beløp av kr. 5 000,00 utover de av Stortinget til dette anlegg tidligere givne bevilgninger.

Herom er i veidirektørens skrivelse anført følgende:

«Amtssingeniøren har i skrivelse av 20de oktober 1915 meddelt, at den avsluttende planering og grusning av ovennævnte veianlegg viser sig at bli saa kostbar, at det blir nødvendig at faa bevilget noget mere til anlegget.

Merutgiften skyldes væsentlig de særlige vanskelige arbeidsforhold sidste vinter. Der blev meget stygveir, og som følge derav meget skoft. Mange dagsverk utførtes med forholdsvis liten ydeevne, saa tiltrods for de høie enhetspriser tjente akkorderne meget daarlig, og man fik en forholdsvis ujevn planering, selv til vinterarbeide at være, saa der blev betydelig efterarbeide. Paa grund av foreket bebyggelse har det desuten været nødvendig at anvende mere dækning av skud end forutsat.

Anleggets kostende er nu angrit til kr. 75 000,00. Hittil bevilget 70 000,00. Det resterende beløp 5 000,00 tillater veidirektøren sig at foreslaa opført paa budgettet 1916—1917 mot tilsvarende reduktion i den til veianlegget Sandnes—Næverskrukbugt opførte paabegyndelsesbevilgning.

Overensstemmende med hvad der av veidirektøren saaledes er foreslaaet, tillater departementet sig paa budgettet for kommende termin at opføre

Til hovedveianlegg Sandnes—Næverskrukbugt (paabegyndelse) kr. 20 000,00 mot bidrag en tiendedel og til hovedveianlegg Honningsvaag—Nordmandset kr. 5 000,00 mot bidrag en tiendedel.

Iøvrig bemerkes, at amtmanden under 25de november 1915 har avgitt sedvanlig skematisk vedtagelse for det forutsatte distriktsbidrag (en tiendedel m. v.) til det nævnte veianlegg fra Sandnes til Næverskrukbugt.

Videre skal man gjøre oppmerksom paa at departementet til fremme av Kjøllefjordfiskeværveien i indværende termin har tillatt anvendt indtil kr. 25 000,00 utover den til anlegget for terminen givne bevilgning.

Dette staar i forbindelse med forholdene i Mehavn. Som av veidirektøren oplyst er arbeidet ved dette veianlegg indtil videre indstillet paa grund av en ondartet tyfus epidemi. For at holde arbeidsstokken beskjæftiget har man derfor ved veianlegget i Kjøllefjord maattet drive arbeidet sterkere end oprindelig forutsat.

Departementet skal bemerke, at man hvor intet motsat er anført tiltræder veidirektørens forslag til bevilgning til de foran omhandlede anlegg.

Det forutsattes at vedkommende distrikter som sedvanlig utreder erstatning til grund og gjærdehold, derunder indbefattet erstatning for grustak i anledning av veianleggene og for anden jordskade utenfor veilinjen som ved disse foranlediges.

Man skal derefter hitsætte hvad veidirektøren i sin fremstilling har anført angaaende

Ekstraordinært vinterarbeide:

Ved de nærværende budgetforslag opførte anlegg kan der med den foreslaaede bevilgning ikke paaregnes tilstrekkelig vinterarbeide for mere end den faste arbeidsstokk

i tilfælde av, at der skal gives bevilgning til ekstraordinære arbeider til beskjæftigelse arbeidsløse i vintertiden vil man formentlig kunne anvende saadan bevilgning ved følgende hovedveianlegg:

Småalenenes amt. Bergehuskrydset—Rorvand.

Akershus amt. Lillestrøm—Strømmen—Furuset.

Hedemarkens amt. Atna bro.

Buskerud amt. Sigdal—Eggedal.

— Aaros—Freiborg.

Bratsberg amt. Seljord—Brunkeberg—Morgedal.

Nedenes amt. Sjøtersdalsveien.

— Songe—Tvedestrand.

Lister og Mandals amt. Aamot—Engedal.

Stavanger amt. Insland—Ropeid.

Søndre Bergenhus amt. Fjære—Jøssendal.

— Tøsse—Dysvik.

— Askedaasen—Ølfarnes.

— Matre—Solheim.

— Odda—Espe.

Nordre Bergenhus amt. Førde—Naustdal.

— Fretheim—Aurlandsvengen.

Romsdals amt. Rødset—Søholt.

— Aure—Vik—Todal.

Søndre Trondhjems amt. Fævaag—skaret—Mælan.

Nordre Trondhjems amt. Hoplen—Stene—Hyndøvaagen.

Trømsø amt. Sagelvvand—Øverbygden.

Finnmarkens amt. Hammerfest—Akkerfjord.

Sandnes—Næverskrukbugt.

I skrivelse av 16de juli 1915 anmodet det kongelige departement om veidirektørens uttalelse angaaende et til Stortinget indsendt andragende om dyrtidstillæg for en række offentlige funktionærer.

De i andragendet foreslaaede satser for dyrtidstillægget omfatter lønninger til og med kr. 3 000,00 med høiest dyrtidstillæg for lønninger til og med kr. 1 500,00 og lavest for lønninger fra kr. 2 000,00—3 000,00.

Veidirektøren uttalte i anledning av dette andragende, at saafremt der av Stortinget blev bevilget dyrtidstillæg til offentlige funktionærer, burde saadant tillæg ogsaa tilstaaes veivæsenets tjenestemænd. Idet de grunde som talte for at der bevilges dyrtidstillæg til funktionærer ved jernbane, post- og telegrafvæsen, m. v., fuldt ut ogsaa gjaldt for veivæsenets vedkommende, jfr. veidirektørens skrivelse av 30te juli 1915.

Paa foranledning av det kongelige departement avgav veidirektøren i skrivelse av 27de august 1915 uttalelse angaaende et andet alternativ for dyrtidstillæg, beregnet efter et av Hovedstyret for Statsbanerne foreslaaet regulativ, omfattende funktionærer som har forsørgelsespligt og som har en løn av kr. 2 000,00 og derunder. Veidirektøren uttalte ved denne anledning, at levevilkaarene nu var saa vanskelige for alle fastlønneede funktionærer, at der kunde være fuld grund til ogsaa at ta de ugifte med og til at strække sig længer med hensyn til indtægtsgrænsen end forutsat i det av Hovedstyret for Statsbanerne foreslaaede regulativ. Veidirektøren mindet ogsaa om at Kristiania kommune hadde bevilget ekstra dyrtidstillæg for samtlige fast ansatte funktionærer. Her til kan nu tilføies, at der daglig kommer meddelelse om at private forretninger og institutioner bevilger sine funktionærer dyrtidstillæg, beregnet som et procentvis tillæg til lønningerne.

Veidirektøren er heller ikke i tvil om at levevilkaarene ogsaa for veivæsenets funktionærer nu er saa ngunstige, at de fleste har meget vanskelig for at klare sig, men det er formentlig haabløst at opta forslag om dyrtidstillæg i nogen større utstrækning end antydte ved de alternativer som for tiden er under bearbeidelse i administrationen. Veidirektøren skal derfor i det efterfølgende indskrænke sig til at behandle de spørsmål om lønsforbedring som antages mest presserende.

Med veidirektørens budgetforslag for terminen 1915—1916 fulgte, blandt andet et andragende fra 11 av veivæsenets assistentingeniører, om at deres alderstillæg maatte bli regnet fra den dag de kom ind i veivæsenet.

Veidirektøren uttalte i forelægget sin sympati for tanken om en forbedring av lønningerne, ikke alene for assistentene, men ogsaa for enkelte av avdelingsingeniørerne; men i betragtning av de særlige vanskelige forhold høsten 1914 fandt veidirektøren ikke at kunne bringe nogen lønsforbedring i forslag. Veidirektøren forbeholdt sig imidlertid at komme tilbake til saken ved en senere anledning.

Fra styret for veilingeniørernes avdeling av den Norske Ingeniørforening har veidirektøren mottatt en forestilling datert 26de sep-